

ค้นหาความหมายในเรื่องปรัมปรา (9)

โดย ศ.กิริติ บุญเจือ
มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
ราชบัณฑิตยสถาน

การบริหารงานของเทวราชซุส

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าเทวราชซุสเดิมคือสุริยเทพของชาวอารยันที่เร่ร่อนล่าสัตว์และเลี้ยงสัตว์ ต่อมาเมื่อเผ่าอารยันสายกรีกตั้งหลักแหล่งลงได้ในดินแดนกรีซ ก็ได้เลื่อนขึ้นเป็นเทพแห่งท้องฟ้า โดยมีเทพอพอลโลว์ (Apollo) เป็นเทพแห่งดวงอาทิตย์แทน ชาวกรีกอารยันนับถือซุสเป็นเทพสูงสุด ตามวิสัยของชาวอารยันเมื่อเข้าครอบครองที่ใดก็จะรับวัฒนธรรมท้องถิ่นผนวกเข้าในฐานะวัฒนธรรมรองจากวัฒนธรรมของตน ซุสจึงรับบทบาทมากในทำนองนี้ เช่นที่ใดมีการนับถือเจ้าแม่ธรณีหรือเจ้าแม่อินใดเป็นใหญ่ ชาวกรีกอารยันก็จะจัดการตีขลุ่มให้เป็นมารดาหรือชายาของซุส ที่ใดมีการนับถือวีรบุรุษวีรสตรีใดบ้าง ชาวกรีกอารยันก็จะจัดการให้เป็นลูกเป็นหลานหรือเป็นเครือญาติอย่างใดอย่างหนึ่งกับซุส โดยมีมารดาเป็นมนุษย์ที่ตกเป็นชายาลับของซุส เรื่องใดต้องการผู้อุปถัมภ์ที่มีเกียรติสูงก็มักจะยกให้ซุส และที่ใดมีการนับถือเทวราชอยู่แล้วก็จะจัดการให้ซุสมีชื่อของเทพองค์นั้นห้อยท้ายอยู่ด้วย และชายาของเทพองค์นั้นก็กลายเป็นชยาน้อยของซุสไปโดยปริยาย ดังนี้เป็นต้น เราจะศึกษากันดูว่าชาวกรีกได้ทำเรื่องนี้สำเร็จได้อย่างไรบ้าง

เมื่อซุสประกาศตัวเป็นเทวราชเป็นใหญ่สูงสุดทั่วเอกภพ ก็ได้ยกย่องฮีโร (Hera) พี่สาวเป็นมเหสีร่วมบัลลังก์ได้จัดงานมงคลสมรสอย่างเป็นทางการ เกิดเทพธิดาฮีบี (Hebe) เทพบุตรเฮอเฟสเทิส (Hephaestus) และเทพบุตรแอริส (Ares)

ก่อนทำศึกกับบรรดาอสูร ซุสได้ขอคำแนะนำจากอสูริเมเทิส (Metis) ซึ่งมีปัญญาเฉียบแหลมมาก ซุสจึงกลืนเธอเข้าไปในท้องเพื่อจะได้ความฉลาดไว้ประจำตัว เกิดเทพธิดาอะธีนา (Athena) ทางเสีร

ซุสจับคู่กับอสูริความจำนิมาเสอนิ (Mnemosyne) ได้เทพธิดาศิลปศาสตร์มิวส์ (Muses) ทั้ง 9 คือ เทพธิดาเคลเลียเออพิ (Calliope) แห่งมหากาพย์ เทพธิดาคลายโอว์ (Clio) แห่งประวัติศาสตร์ เทพธิดายุเทอร์พี (Euterpe) แห่งเพลงขลุ่ย เทพธิดามลพามาเมอนิ (Melpomene) แห่งละคร โศกนาฏกรรม เทพธิดาเทอร์พีเคอริ (Terpsichore) แห่งการฟ้อนรำ เทพธิดาเอเรอโทว์ (Erato) แห่งพิน เทพธิดาพาลเลอฮิมเนีย (Polyhymnia) แห่งเพลงศาสนา เทพธิดายุเรเนีย (Urania) แห่งดาราศาสตร์ และเทพธิดาเธเลีย (Thalia) แห่งละครสุขนาฏกรรม

ซุสจับคู่กับเธมิส (Themis) ได้ธิดาเป็นชั่วโมง 12 และชะตากรรม (Moirai) ทั้ง 3 คือ โคลว์โซว์ผู้ปั่นด้ายแห่งชีวิต (Clotho) เลอเคเชิสผู้วัดเส้นด้ายแห่งชีวิต (Lachesis) และเออทราฟัสผู้ตัดเส้นด้ายแห่งชีวิต (Atropos) อันเป็นสัญลักษณ์แห่งการเกิด แก่ และตาย

จับคู่กับเดมิเทอร์ (Demeter) ได้เทพธิดาเพอเซฟอนิ (Persephone) แห่งการเกษตร

จับคู่กับลีโทว์ (Leto) ได้เทพบุตรอพอลโลว์ (Apollo) และเทพธิดาอาร์เทมิส (Artemis)

จับคู่กับมาเยอ (Maia) ได้เทพบุตรเฮอรัสมิส (Hermes) แห่งการสื่อสาร

จับคู่กับไดโอนิ (Dione) ได้เทพธิดาแอฟรอดีติ (Aphrodite) แห่งความงาม

จับคู่กับไอโอว์ (Io) ได้เทพบุตรอีแพเฟิส (Epaphus)

จับคู่กับแดเนออี (Danae) ได้วีรบุรุษเพอร์ซีเอตัส (Perseus)

จับคู่กับแอลเอมีนี (Alemene) หลานของอายุโอวีได้วีรบุรุษเฮอรัคคิวลิส (Hercules) จอมพลังกาย

จับคู่กับอีจายเนอ (Aegina) ได้วีรบุรุษเออแอกเคตัส (Acacus)

จับคู่กับลีเดอ (Leda) ได้วีรบุรุษพอลลักซ์ (Pollux) และวีรสตรีเฮลีน (Helen)

จับคู่กับเซเมอเลีย (Semele) ได้เทพบุตรคายเออนายเซตัส (Dionysus) ผู้อุปถัมภ์การปลูกองุ่น การทำเหล้าองุ่น

จับคู่กับออสทริฟลูโทว์ (Pluto) ได้วีรบุรุษแทนเทอเลียส (Tantalus)

ซุสในฐานะเทวราช ได้แบ่งหน้าที่และอาณาเขตรับผิดชอบให้กับเทพและเทวีร่วมใจทั้งหลาย แต่ถ้ามีปัญหาที่พาดพิงหลายฝ่ายก็ทรงเรียกประชุมเพื่อขอมติ อย่างเช่นกรณีของชะตากรงทรอยเป็นต้น จริงอยู่ซุสแต่องค์เดียวมีฤทธิ์อำนาจมากกว่าเทพเทวีอื่นๆทั้งหมดรวมกัน ดังโฮเมอร์ชี้แจงโดยอาศัยโอรุสของซุสเองว่า “ข้ามีฤทธิ์อำนาจเหนือใครทั้งหลาย อยากลองกำลังกันดูก็ได้ แล้วทุกคนจะรู้ ลองดูซิ เอาโซ่ทองมาคล้องข้านบนสวรรค์ แล้วสุทั้งหลายช่วยกันจับโซ่ดึงลงไป สู้จะเห็นว่าข้าไม่ขยับเขยื้อน แต่ถ้าข้าคิดจะดึงสุทั้งหลายให้หล่นจากฟ้าข้ายอมทำได้ ข้าจะคล้องปลายโซ่ไว้กับยอดเขาโอลิมปัส ปล่อยให้สุเจ้าห้อยโตนงเดงกลางอากาศ แม้แต่ผืนแผ่นดินทั้งผืนและทะเลมหาสมุทรทั้งย่าน ข้าก็ดึงเอาไปแขวนไว้ได้”

ซุสมีสมญานามไม่ต่ำกว่า 150 นาม แสดงถึงความนิยมยกย่องนับถือกว้างขวางมาก ที่สำคัญได้แก่เทพแห่งท้องฟ้า เทพแห่งฝน เทพแห่งพายุ เทพแห่งอสุนิบาต ผู้รวบรวมเมฆ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามซุสไม่ใช่องค์สรรพยาญและไม่ใช่สรรพเดช เพราะอยู่ใต้ชะตากรรม (Fate) นั่นคืออยู่ใต้กฎซึ่งตนเองมีหน้าที่ต้องดูแล ที่มีฤทธิ์เดชก็เพราะรู้กฎและรู้จักใช้กฎของธรรมชาติให้เกิดผลตามต้องการ ที่มีฤทธิ์มากกว่าเทพทุกองค์ก็เพราะทรงรู้กฎดีกว่าเทพองค์ใด และวางแผนความรู้กฎยิ่งนัก เพราะไม่อาจจะยอมให้ใครมีความรู้ทัดเทียมได้ เพราะนั่นหมายถึงการสูญเสียอำนาจ

เนื่องจากชาวบ้านรักและนับถือซุสมาก จึงสร้างเรื่องปรัมปราให้น่าเอ็นดูโดยไม่คำนึงถึงเกียรติของซุสเอง เช่นเล่ากันว่าซุสเป็นสามีเจ้าชู้และฮีโรเป็นชายาขี้หึง สำหรับชาวบ้านเป็นเรื่องน่ารักน่าเอ็นดู แทนที่จะเป็นเรื่องน่าเกลียดและเสื่อมเกียรติ เพื่อให้ความเจ้าชู้ของซุสน่าเอ็นดูสำหรับบุรุษที่นับถือซุสจึงสร้างเรื่องให้เป็นเจ้าชู้เจ้าเล่ห์ ใช้กลเม็ดเผด็จสาวาททั้งเทวีและสตรีเดินดิน ความหึงหวงของมเหสีฮีโรทำให้เกิดเรื่องโศกนาฏกรรมมากมาย เหล่านี้ชาวบ้านรู้สึกเป็นความน่าเอ็นดูของเทพผู้ใหญ่ แต่นักปรัชญารู้สึกเป็นการเสียดสีใคร่ครวญ ไม่น่าจะเป็นจริง และถ้าเป็นจริงก็ไม่น่าเคารพ การนิยมเทพและการวิจารณ์เทพแบบนี้มีมาแต่โบราณกาล พัฒนามาเป็นปรัชญาอรรถปริวรรตหรือทฤษฎีตีความ (hermeneutics) เพื่อจะเจาะลึกลงไปให้เห็นว่าเรื่องปรัมปรามีคุณค่าตรงไหนบ้าง และเรื่องน่าดำเนินต่างๆเกิดขึ้นกับเทพจริงหรือไม่ หรือเป็นเพียงภาษาปรัมปราซึ่งต้องการทฤษฎีตีความที่เหมาะสม เราจะค่อยๆศึกษาค้นหากันต่อไป

ฮีโร (Hera) ชาวโรมันเรียกจูโนว์ (Juno) เป็นน้องสาวของซุส ได้รับการนับถือในฐานะผู้อุปถัมภ์งานมงคล สมรสและภรรยาที่ไม่ต้องการให้สามีไปมีหญิงอื่น โดยปกติเป็นเทวีที่งาม พระทัยดี ชอบช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรี แต่พระทัยแข็งกับภรยาน้อยทั้งหลาย โดยเฉพาะชายน้อยของซุส อย่างเช่นกรณีของอายุโอวีเป็นตัวอย่าง

อายโอร่า (Io) เป็นธิดาของอีเนอเกิส (Inachus) ซึ่งเป็นเทวดาน้ำ สร้างและเป็นปฐมกษัตริย์ของนครอาร์กัส (Argos) เธออุทิศชีวิตถือ โสคเพื่อรับใช้เทวีราซินีอีเรอ เธอสาวอย่างเรียบง่ายมีเสน่ห์ จนเทวราชซุสอดรนทนไม่ไหว แต่ก็ไม่กล้าทำนุบำรุงเพราะกลัวอีเรอจะรู้เข้าและเดือดร้อน วันหนึ่งอีเรอผลอ ชุสมาเข้าฝันขอหลับนอนกับเธอ ในขณะที่ฝัน เพื่อป้องกันมิให้อีเรอมองเห็น ชุสเรียกเมฆมาปกคลุมมืดทึบ อีเรอก็ยังสงสัยจึงแหวกเมฆลงมา ชุสเห็นท่าไม่ดี จึงแปลงร่างของอายโอร่าเป็นวัวเพศเมีย อีเรอถามว่าทำไมจึงมัวเสียเวลาขึ้นเฝ้าวัวอยู่ ชุสตอบแก้เกี้ยวว่าอยู่ดีจ้าวตัวนี้ก็โผล่ขึ้นมาจากแผ่นดิน อีเรอจึงออกปากขอวัวไปเลี้ยงดู ชุสยกให้อย่างเสียไม่ได้ อีเรอจึงเรียกยักษ์อาร์กัส ร้อยดาให้เฝ้าวัวตัวนั้นไว้อย่าให้คราดสายดาแม่แต่เลี้ยววินาที กำชับว่าหากชุสมหาวัวเมื่อไรให้รีบแจ้งให้เธอทราบทันที ชุสทนอดอัดใจไม่ไหวจึงใช้เทพบุตรเฮอริส(Hermes)ไปจัดการกับอาร์กัสเสีย เฮอริสแปลงตัวเป็นชายหนุ่มนักเป่าปี่ประกอบนิทาน บรรเลงจนยักษ์หลับทั้ง 100 ดา เฮอริสก็ถือโอกาสมาได้สำเร็จ รู้สึกเสียคายดาร้อยดวง จึงควักเอาไปใส่ไว้ที่แพนหางนกยูง แพนหางนกยูงจึงสวตั้งแต่นั้นมา อีเรอไม่ลดราวาศอก สั่งให้เหลือบตัวหนึ่งติดตามดูแลวัวซึ่งความจริงคือเจ้าหญิง จึงทนไม่ไหว วิ่งพรานอย่างเสียดสี ครั้นเห็นน้ำก็กระโดดลงไป โผล่ส่วนไหนขึ้นเป็นลูกเงาะลูกเลือด วัวสาวอายโอร่าว่ายน้ำข้ามช่องแคบบอสฟอรัส(แปลว่า ช่องวัวผ่าน) และทะเลเออเนียน(ทะเลแห่งอายโอร่า) ไปขึ้นฝั่งที่ปากแม่น้ำไนล์ เหลือบของอีเรอตามไม่ทันจึงเลิกติดตาม เทวีราซินีคิดว่าคงจะจมน้ำตายไปแล้ว จึงเลิกสนใจ ชุสจึงตามไปร่วมรักจนได้บุตรนามว่าอีแพเฟิส(Epaphus) ผู้เป็นทวดของเฮอริสคิดสจอมพลัง จากเรื่องนี้ของแคบและทะเลจึงได้นามจากเธอไปและชาวกรีกในอียิปต์ก็ได้สร้างวิหารให้นามของชุส โอซิริส (Zeus-Osiris)กับอายโอร่าอีซิส(Io-Isis)

อสูริสติกซ์(Styx) เจ้าแม่แห่งแม่น้ำใต้เกณฑ์ลูกๆมาเข้าข้างชุสในสงครามกับอสูรด้วยความซื่อสัตย์จนได้ชัยชนะ ชุสจึงให้ดูแลแม่น้ำต่อไปพร้อมกับลูกหลาน และเพื่อยกย่องเป็นตัวอย่างแห่งการทำความดี จึงทรงประกาศว่าต่อไปนี้หากเทพองค์ใดจะสาบานให้ยกสติกซ์ขึ้นเป็นพยาน และหากใครสาบานแล้วไม่รักษาคำพูด เทวราชซุสจะเอาเรื่องจนถึงที่สุด

“แม่น้ำสติกซ์ไหลรอบขมโลกใต้บาดาล ต่อไปนี้หากเทพองค์ใดต้องการสาบานว่าพูดความจริง หรือสัญญาว่าจะทำอะไร ข้าจะส่งเทวีอายเริส(Iris)ปีกทองคำถือเหยือกทองคำลงไปสู่ขมโลก เพื่อตักน้ำเย็นเฉียบที่ไหลลงจากหน้าผาชั้น นำขึ้นมาสู่ยอดเขาโอลิมปิส เธอจะส่งเหยือกน้ำให้เทพที่ต้องการสาบาน ซึ่งจะสาบานพลงเทน้ำลงสู่พื้นปฐพี

“หากเทพหรือเทวีผิดสาบานอันศักดิ์สิทธิ์นี้ เราขอประกาศโทษไว้ว่า ผู้ทำผิดจะต้องนอนในสภาพเข้าตริทูตบนเตียงเป็นเวลา 1 ปีเทพ ระหว่างนั้นจะไม่ได้กินไม่ได้ดื่ม ไม่พูดและไม่หายใจ ต่อจากนั้นให้รับโทษขั้นที่ 2 เป็นเวลา 9 ปีเทพโดยไม่ให้พูดจากับใครทั้งสิ้น เมื่อพ้นปีที่สิบไปแล้วนั้นแหละ ข้าจึงอนุญาตให้เข้าร่วมวงไพบูล์และกระทำกิจกรรมตามหน้าที่ต่อไปดังเดิม”

สำหรับมนุษย์นั้น ชุสประกาศให้ซื่อสัตย์ต่อคำสาบานเช่นเดียวกัน ให้ปฏิบัติต่อกันอย่างยุติธรรม มิฉะนั้นชุสจะลงโทษ

คนตายวิญญูณาออกจากร่างแล้ว จะต้องข้ามแม่น้ำสติกซ์โดยมีชารัน (Sharon) แจวเรือข้ามฝากให้ และมีเงื่อนไขว่า ร่างกายจะต้องถูกฝังในดินและมีเงินไปเสีย 1 เหรีอ เพราะฉะนั้นเวลาฝังศพชาวกรีกจะต้องสอดเหรีอ

ไว้ในปากของศพ เพื่อเอาไปชำระค่าข้ามฟาก ใครไม่อยู่ในเงื่อนไขนี้ซารันจะไม่ยอมรับข้ามฟาก วิญญาณจะได้รับความอับอายและระหกระเหินไปอย่างน่าสงสาร

เมื่อข้ามฟากไปแล้วก็จะผ่านเข้าประตูยมโลก ซึ่งมีสุนัขเซอริบิเรส (Cerberus) คอยต้อนรับ มันเป็นสุนัข 3 หัว หางมังกร และเศียรเป็นงูมากมายเรียงเป็นแถวจากหัวถึงกลางหลัง มันต้อนรับคนเดินเข้า แต่ถ้าใครเดินออกมันจะฉีกวิญญาณกินอย่างเอร็ดอร่อย ใครที่ยังไม่ตายและมีธุระต้องเข้าไปในยมโลก ต้องเตรียมเอาขนมหวานรสน้ำผึ้งติดตัวไปด้วย เวลาขาออกต้องรับโยนให้สุนัขเผ่ายามกินจนเพลินจึงจะรอดตาย หรือมิฉะนั้นต้องขอเทพเฮอริมิสเดินเป็นเพื่อน เพราะมันกลัวเทพเฮอริมิส

มองเรื่องปรัมปราอย่างนักปรัชญา

ขบวนการปฏิรูปหลังนวยุคในปรัชญาตามที่ได้เกริ่นไว้ในครั้งก่อนมิเพียงแต่ให้ความก้าวหน้า มุ่งสู่นาคต และเพ่งถึงเป้าหมายสุดท้ายของความเป็นมนุษย์เท่านั้น แต่ทว่ายังเป็นกระบวนการรื้อฟื้นความจริง(anamnesis) มันจึงมิเพียงแต่สร้างความหมายเท่านั้น แต่ยังพยายามรื้อฟื้นว่าเราสามารถไปถึงปรัชญามนุษย์ได้ดังที่นักปรัชญาพยายามกันมาตั้งแต่โบราณกาลเรื่อยมาจนทุกวันนี้ เรามั่นใจได้ว่าการศึกษารอบปริวรรตสัญลักษณ์(symbolic hermeneutics) จะสนองความต้องการของเราได้ ไม่ว่าจะตกปัญหากันอย่างกว้างขวางหรือไม่ก็ตาม ไม่ว่าจะมีความหมายตรงหรือความหมายแฝงก็ตาม ไม่ว่าจะมีความหมายหลายนัยหรือยังตีความหมายไม่ออกก็ตาม การค้นคว้าหาความหมายอาจจะบอกอะไรแก่เราได้บางอย่างที่สังคมปัจจุบันอาจจะไม่สนใจรู้เสียแล้ว แต่ความไม่สนใจนั้นเองเป็นผลเสียอย่างมากแก่มนุษยชาติ นักการศึกษาทั้งหลายจึงไม่ควรมองข้าม

การศึกษางานเขียนของริเกอร์ (Ricoeur) ต้องพยายามเข้าใจ 2 เรื่องนี้ให้ได้ อันได้แก่การเปลี่ยนแปลงวิธีคิด และแนวทางพัฒนาปัญหาเจตจำนงซึ่งเป็นปัจจัยร่วมระหว่างปัญหาเสรีภาพและขอบเขตจำกัดของเสรีภาพ การศึกษาความคิดของริเกอร์นั้นจะต้องเอาตัวเข้าไปพัวพันกับวิธีปฏิบัติพัฒนา(dialectic method) ที่เริ่มจากแดนปรากฏการณ์วิทยาแห่งแบบของฮุสเซอร์ลสู่ปรากฏการณ์วิทยาแห่งอรรถปริวรรตของริเกอร์เอง ต้องตระหนักอยู่เสมอว่าริเกอร์เป็นเจ้าวิธีการ ในฐานะผู้ตีความฮุสเซอร์ลได้ดียิ่ง ริเกอร์ได้พยายามพัฒนาให้เลยปรากฏการณ์วิทยาแห่งแบบ(eidetic phenomenology) ตามรูปแบบของฮุสเซอร์ล (ซึ่งถือกันว่าเป็นรูปแบบศึกษิตของปรากฏการณ์วิทยาที่เดียว) จนถึงปรากฏการณ์วิทยาแห่งภาษา โดยผนวกเอาวิธีอรรถปริวรรตไว้ด้วย เข้าใจริเกอร์จึงหมายถึงเข้าใจการปรับเปลี่ยนวิธีการดังกล่าว ต้องไม่ลืมว่าวิธีการใดก็ตาม ย่อมออกแบบมาเพื่อแก้ปัญหาชุดหนึ่งๆ สำหรับริเกอร์ปัญหาหลักสำหรับปรัชญามนุษย์คือเรื่องเจตจำนง รวบรวมเป็นคำถามได้ว่าเสรีภาพของมนุษย์เข้ากับความจริงเป็นจะกระทำได้อย่างไร ริเกอร์ออกแบบวิธีการของตนขึ้นมาในขั้นแรกก็เพื่อตอบคำถามดังกล่าว และต่อมาต้องปรับเปลี่ยนก็ด้วยเป้าหมายเดียวกัน ปัญหาเจตจำนงเป็นประเด็นหลักของระบบความคิดของริเกอร์ เมื่อริเกอร์เลือกที่จะคิดอย่างนี้ งานเขียนของริเกอร์ก็กลายเป็นแบบฝึกหัดสำหรับประเด็นหลักของปรัชญาหลังคานท์(post-Kantian) ในยุโรปแผ่นดินใหญ่ เราพบว่าปัญหาเรื่องเสรีภาพเกิดขึ้นจากคำสอนของคานท์เรื่องอิสรภาพและเรื่องการสร้างคุณค่าให้กับตัวตนที่เป็นอิสระ และเจตจำนงที่จำเป็นต้องมีเสรีภาพ ควบคู่ไปกับลัทธิอัตถิภาวนิยมและลัทธิปรากฏการณ์วิทยาที่คัดค้านลัทธิต่างๆของนวยุคที่สอนนัยิทธินิยม(determinism) โดยอ้างว่าเพื่อเสรีภาพ ปัญหาเรื่องข้อจำกัดได้รับการสนับสนุนด้วยตัวอย่างจากการเปิดเผยของนักจิตวิทยาว่ามีจิตใต้สำนึก และการตีความเรื่องมนุษย์

ของลัทธิปฏิฐานนิยม(positivism) เมื่อวิเคราะห์ถึงที่สุดก็จะพบว่ารีเกอร์เลือกสนับสนุนคำสอนว่ามนุษย์มีเสรีภาพตามธรรมชาติเสรีภาพมนุษย์ของลัทธิสังคมนิยม เพราะพยายามจะค้นหาความหมายของเสรีภาพที่ต้องปรับให้เข้ากันได้กับจิตจำกัตนเอง ที่ลัทธิคัณรีเกอร์ให้ต้องข้ามพ้นขอบเขตของปรากฏการณ์วิทยาแห่งแบบ ผู้การพิจารณาขอบเขตแห่งการล้มเหลวอย่างถึงรากถึงโคนมากขึ้น และสุดท้ายถึงการเผชิญหน้าของมนุษย์อย่างตรงๆกับความเลวร้าย ปัญหาดังกล่าวทำให้รีเกอร์ต้องหันกลับไปพิจารณาทฤษฎีสัญลักษณ์ทางจิตวิทยาและที่สุดก็ต้องถกปัญหาเกี่ยวกับลัทธิโครงสร้าง (structuralism) ก็เพราะปัญหานี้ก็นั่นแหละ ที่ทำให้รีเกอร์ขยับขยายวิธีการจากปรากฏการณ์วิทยาแห่งแบบที่เน้นสารัตถะสู่ปรากฏการณ์วิทยาอรรถปริวรรตที่เน้นภาษา